

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА

**ПРАВИЛНИК
О ПОСТУПКУ ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ
СВОЈИНЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ**

Бања Лука, 30.03.2023. године

На основу члана 54. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ број: 67/20) и члана 34. Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета у Бањој Луци, на 91. сједници одржаној 30.03.2023. године, донио је

П Р А В И Л Н И К

О ПОСТУПКУ ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Члан 1.

Овим Правилником се ближе уређују поступци у вези са идентификацијом, процјеном, правном заштитом и даљим привредним искоришћавањем интелектуалних добара, односно проналазака, као и поступак посредовања у трансферу знања и искуства, те процедуре за рад Центра за развој и подршку истраживању (у даљем тексту: Центар).

Члан 2.

Овај Правилник обухвата и третира сва интелектуална добра настала као резултат научно-истраживачких и стручних истраживања на Универзитету у Бањој Луци (у даљем тексту: Универзитет), и то:

- 1) проналасци који су подобни за заштиту патентом или малим патентом,
- 2) знање и искуство који нису подобни за заштиту патентом, малим патентом или неким другим обликом правне заштите са апсолутним дејством, али су примјењиви у привредној дјелатности („know how“),
- 3) дизајн који је подобан за заштиту правом на индустријски дизајн,
- 4) базе података,
- 5) рачунарски програми,
- 6) биљне сорте подобне за заштиту правом биљних сорти,
- 7) ознаке које су подобне за заштиту жигом или правом на ознаку географског поријекла,
- 8) топографије интегрисаних кола подобне за заштиту правом на топографију интегрисаних кола,
- 9) остала ауторска дјела и предмете сродних права за која Центар процијени да су од интереса за рад и развој Универзитета у Бањој Луци, те културе иноваторства у Републици Српској/Босни и Херцеговини.

Члан 3.

Сви радници Универзитета и студенти који раде на истраживачким пројектима Универзитета и чланицама Универзитета у Бањој Луци (у даљем тексту: Чланице Универзитета) обавезни су да примјењују одредбе овог Правилника у комуникацији и поступању са свим правним и физичким лицима који су заинтересовани за поступак правне заштите интелектуалног добра из претходног члана или за даље привредно искориштавање интелектуалног добра.

Члан 4.

За примјену одредби овог Правилника одговорно је особље Центра за развој и подршку истраживању.

Центар има задатак да обавља трансфер проналазака, интелектуалних добара и иновативног знања насталих на Универзитету, у привреду и друштво у циљу развоја и напретка друштва које је засновано на знању, као и унапређења конкуретности домаће привреде.

Центар је обавезан да пружа свеобухватну техничку и консултативну помоћ академском особљу, административном особљу и студентима Универзитета у поступку идентификације, процјене, правне заштите и привредног искоришћавања интелектуалних добара из члана 2. овог Правилника и обавља друге и сличне задатке као што је:

- 1) подстицање културе иноваторства и различитих облика трансфера знања и технологија између Универзитета и привреде;
- 2) стварање повољнијег амбијента за иноваторски рад и ефикасну и ефективну примјену резултата научно-истраживачких и стручних пројеката на Универзитету, а све у циљу развоја привреде;
- 3) јачање друштвене свијести о значају културе иноваторства, заштити права интелектуалне својине и њеног даљег комерцијалног искоришћавања;
- 4) креирање палете различитих облика техничке подршке научно-истраживачком и иноваторском раду на Универзитету, како би се што лакше комерцијализовали иновативни производи и технологије;
- 5) умрежавање са свим релевантним субјектима јавног, невладиног и привредног сектора како би се унаприједио процес трансфера технологија и уклониле постојеће препреке;
- 6) рад на стварању и оснивању сличних институција у Републици Српској/Босни и Херцеговини, без обзира на њихов својинско-правни облик и форму организовања;
- 7) генерисање прихода за будуће активности Центра.

Члан 5.

Центар спроводи све неопходне активности на проналаску, идентификацији и комуникацији са клијентима и пословним субјектима који су заинтересовани за трансфер знања и искуства.

ПОСТУПАК ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПРОЦЈЕНЕ

Члан 6.

Заинтересовано лице из члана 4. овог Правилника подноси Центру пријаву (Образац бр. 3) за настанак интелектуалног добра (у даљем тексту: Пријава).

Уз Пријаву, лице из претходног става обавезно је да достави све потребне информације и пратеће документе у вези са интелектуалним добром које је се жели заштитити, као што је:

- 1) потписана и овјерена изјава (Образац бр 1 и 2) о свим лицима која су учествовала у настанку интелектуалног добра (у даљем тексту: Изјава), којом се гарантује истинитост свих предочених информација,
- 2) Споразум, протокол или други сличан додатни документ на основу којег се може стећи увид о аутору (имаоцу) интелектуалног добра,
- 3) опис проналаска, односно интелектуалног добра (Образац бр. 4).

У случају да интелектуално добро није довољно описано и образложено у Пријави или уз Пријаву нису достављене изјава и додатни документи, Центар може одредити додатни рок за уређење Пријаве и цјелокупног поднеска.

Ако у додатном року подносилац не уреди своју Пријаву, Центар доставља приједлог ректору Универзитета у Бањој Луци да одбаци пријаву и донесе рјешење о обустављању поступка.

Члан 7.

По пријему уредне Пријаве и Изјаве, Центар утврђује да ли је пријављено интелектуално добро подобно за поступак заштите права интелектуалне својине (Образац бр. 5 и 6).

Центар је обавезан да поступак процјене оконча у року од 30 дана од дана пријема уредне Пријаве, о чему обавјештава подносиоца Пријаве и ректора Универзитета.

У случају сложености саме Пријаве, Центар може тражити претходно мишљење стручне комисије.

Стручну комисију могу чинити наставници, сарадници, истраживачи и друга лица у зависности од предмета и сложености пријаве.

Стручну комисију именује ректор, а на приједлог руководиоца Центра.

Члан 8.

Уколико је из самог садржаја Пријаве очигледно да није оправдано или могуће покретање поступка правне заштите интелектуалног добра, Центар може понудити подносиоцу Пријаве да посредује у склапању пословног аранжмана са институцијама које су заинтересоване за трансфер знања и искуства.

Посебно, заинтересовано лице из члана 6. овог Правилника може затражити од Центра да посредује у склапању пословног ангажмана са институцијама које су заинтересоване за трансфер знања и искуства, без пријаве за поступак заштите права интелектуалне својине.

У наведеним случајевима из овог члана, Центар доставља приједлог ректору Универзитета у Бањој Луци да се покрене поступак закључења уговора којим се дефинишу међусобна права и обавезе, као и расподјела прихода стечених трансфером знања и искуства.

Члан 9.

Након разматрања пријаве и оцјењивања свих приложених доказа и докумената, Центар сачињава Извјештај о процјени и даљем поступању са интелектуалним добром, у даљем тексту Извјештај.

Извјештај садржи:

- 1) процјену оправданости покретања поступка правне заштите интелектуалног добра;
- 2) облик правне заштите који би требало примијенити на интелектуално добро;
- 3) податак о потенцијалним партнерима, процедурама пред надлежним органима у току заштите права интелектуалне својине и привредног искоришћавања;
- 4) приједлог о начину спровођења даљег поступка привредног искоришћавања;
- 5) процјену трошкова који би могли настати у поступку.

Приликом израде Извјештаја Центар, у изузетним случајевима, може користити и услуге спољних експерата.

Члан 10.

Извјештај из претходног члана доставља се ректору Универзитета у Бањој Луци. Ректор доноси приједлог одлуке о даљем поступању са интелектуалним добром.

Члан 11.

Приједлог одлуке из претходног члана доставља се Управном одбору Универзитета у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема Извјештаја, ради доношења коначне одлуке о даљем поступању са интелектуалним добром које је предмет пријаве (у даљем тексту: Одлука), односно заузимања коначног става о томе да ли ће Универзитет спроводити поступак правне заштите и привредног искоришћавања интелектуалног добра.

Одлука Управног одбора Универзитета у Бањој Луци обавезно садржи:

- 1) облик правне заштите који ће се примјенити на интелектуално добро које је предмет пријаве (патент, жиг, индустријски дизајн, ознака географског поријекла, топографија интегрисаног кола, ауторско и сродна права) и на којој територији ће се примјењивати (Босна и Херцеговина, иностранство);
- 2) ко сноси трошкове поступка правне заштите код Института за интелектуалну својину БиХ или неке међународне агенције, и у ком омјеру;
- 3) ко спороводи даљи поступак привредног искоришћавања;
- 4) приједлог о начину даљег спровођења даљег поступка привредног искоришћавања (*spin off*, односно *spin out* или *start up* компанија, закључивање уговора о лиценци или на други начин) као и друге услове привредног искоришћавања, укључујући и приједлог за располагање правима интелектуалне својине.

Коначна одлука се обавезно доставља подносиоцу пријаве и Центру.

Члан 12.

Уколико Универзитет у Бањој Луци донесе одлуку да предузима даље активности у циљу заштите права интелектуалне својине и привредног искоришћавања интелектуалног добра, предлаже подносицу пријаве закључење уговора (анекс 2. овог Правилника).

Уговором ће се детаљније уредити права и обавезе уговорних страна Универзитета у Бањој Луци – Центра и подносиоца Пријаве) у поступку правне заштите права интелектуалне својине и у поступку привредног искоришћавања заштићеног интелектуалног добра, а у складу са одлуком Управног одбора из члана 12. овог Правилника.

Стручне послове из претходног става обавља Центар и приједлог уговора, уз одлуку Управног одбора, доставља ректору на потпис.

У случају да уговорне стране не закључе Уговор, ректор рјешењем обуставља поступак.

Члан 13.

У случају да Управни одбор Универзитета у Бањој Луци донесе одлуку да се поступак правне заштите не спроводи, доноси се одлука о обустављању поступка и о истом одмах обавјештава подносиоца Пријаве, који може даље слободно располагати интелектуалним добром које је било предмет Пријаве.

У случају негативне одлуке Управног одбора, Центар и Универзитет у Бањој Луци не могу ни на који начин користити или уступати податке о интелектуалном добру које су добили увидом у Пријаву.

Члан 14.

Након што закључе уговор из члана 12. овог Правилника, Универзитет задржава право да једнострано раскине уговор уколико дође до промијењених околности, те уколико реализација уговора није у складу са етичким стандардима академске заједнице.

У случају раскида уговора, подносилац Пријаве може даље слободно располагати интелектуалним добром које је било предметом Пријаве.

РОКОВИ

Члан 15.

Центар је обавезан да поступке процјене из члана 7. и 8. овог Правилника заврши у року од 30 дана од дана пријема потпуне у уредне Пријаве. Изузетно, рок се може продужити за највише 15 дана.

У случају да Центар у року од 45 дана од дана пријема уредне пријаве не одговори да ли намјерава да покрене поступак правне заштите и да привредно искоришћава интелектуално добро, подносилац Пријаве може надаље слободно располагати истим, с тим да претходно са истим није закључен уговор о његовом ангажману за трансфер знања и искуства за потребе трећих лица.

ПОСЛОВНА ТАЈНА

Члан 16.

Сви запослени на Универзитету, који на било који начин учествују у поступку након пријема уредне Пријаве, обавезни су да чувају као пословну тајну све податке о интелектуалном добру (проналаску) које се пријављује Центру, као и друге информације до којих дођу у току трајања поступка идентификације, процјене, правне заштите и даљег привредног искориштавања интелектуалне својине, као и у поступку ангажовања подносиоца пријаве за трансфер знања и искуства за потребе трећих лица.

Уколико неко од запослених прекрши обавезу чувања пословне тајне, одговара за сву штету коју причини, а у складу са законом.

Универзитет је обавезан да прибави од свих радника, који на било који начин учествују у поступку који је дефинисан овом Процедуром, потписане изјаве о повјерљивости и чувању пословне тајне.

Лице које подноси Пријаву, односно проналазач, је обавезан да податке о интелектуалном добру чува као пословну тајну прије него што буде закључен Уговор из члана 11. овог Правилника, али и након тога, све до окончања поступка правне заштите, уколико би то могло угрозити стицање права интелектуалне својине.

Проналазач може објавити почетну информацију о интелектуалном добру (проналаску) тек након закључења Уговора. Уколико је податке о интелектуалном добру објавио прије подношења пријаве, обавезан је да то и наведе у својој Пријави (вријеме, мјесто и начин објављивања информације).

У случају настанка штете која је посљедица претходне објаве информације о интелектуалном добру, проналазач сноси одговорност, а у складу са законом.

ПРИВРЕДНО ИСКОРИШЋАВАЊЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНОГ ДОБРА

Члан 17.

Основ за даље привредно искоришћавање заштићене интелектуалне својине, односно интелектуалног добра представља закључени уговор из члана 12. овог Правилника.

Прије него што буде донијета одлука о даљем привредном искоришћавању заштићене интелектуалне својине, Центар спроводи низ различитих активности као што је:

- 1) истраживање свих правних, финансијских, комерцијалних и других елемената који су у вези са привредним искориштавањем предметног интелектуалног добра (due diligence);
- 2) израда и анализа, заједно са подносиоцем Пријаве, докумената као што су: финансијски план и плана будуће комерцијализације производа/услуга, израда оквирног пословног плана укључујући оквирни маркетиншки план, и то за све стадијуме привредног искоришћавања;
- 3) оцјена степена ризика, потенцијалног сукоба интереса;

- 4) различите активности које имају за циљ што бољи увид у захтјеве тржишта; пословну едукацију; евентуалну израду прототипа, тестних модела, пробне линије, и слично; ангажовање консултаната и консултантских кућа специјализованих за поједина питања; консултације са привредним коморама, интересним асоцијацијама и представништвима у иностранству; проналазак заинтересованих инвеститора, итд.
- 5) приједлог за оснивање *spin off* или *start up* друштва, разматрање најповољнијих правних модела и оквира за заједнички подухват (уговор о лиценци, уговор о купопродаји права интелектуалне својине, итд.).

Члан 18.

У случају да се у поступку даљег привредног искоришћавања донесе одлука о оснивању новог привредног друштва у форми *spin off*, односно *spin out* или *start up*, удјели у друштву се одређују посебним уговором између уговорних страна, који је овјерен и закључен код овлаштеног нотара.

Расподјела добити се одређује у оснивачком акту друштва.

Члан 19.

Приходи од привредног искоришћавања су сви они приходи који се остваре комерцијалном употребом заштићеног интелектуалног добра, односно права интелектуалне својине, заједнички, од стране Универзитета и носиоца права интелектуалне својине (проналазача), на начин и у омјеру како то договоре посебним уговором из члана 12. овог Правилника.

Добит чини приход из става 1. овог члана умањена за:

- 1) сва пореска и слична давања која су обавезна по закону;
- 2) директне трошкове проналазача, настале у вези са поступком Пријаве интелектуалног добра (путни трошкови, трошкови смјештаја и друге сличне оправдане трошкове);
- 3) директне трошкове Центра, настале у вези са поступком правне заштите (путни трошкови, трошкови таксе и регистрације, трошкови правног и стручног савјетовања и заступања, трошкови превода и слично);
- 4) директне трошкове у вези са привредним искоришћавањем предмета правне заштите (трошкови преговарања и закључења нотарског уговора, консултантски трошкови, трошкови оснивања привредног друштва, маркетиншки трошкови и слично);
- 5) оперативни трошкови Универзитета у фиксном износу од 7% од укупног прихода.

Добит из претходног става се расподјељује између Универзитета у Бањој Луци и носиоца права интелектуалне својине, а према следећој шеми:

Укупан нето приход (КМ)	Удио проналазача (%)	Удио Универзитета (%)
≤ 30.000,00	75	25
30.000,00 – 100.000,00	70	30
≥ 100.000,00	65	35

Ако је право интелектуалне својине, чијим је привредним искориштавањем остварен приход из става 1. овог члана, настало заједничким радом и сарадњом неколико лица, у том случају им припада право на сразмјеран износ у удјелу који према табели из претходног става припада једном проналазачу.

Приход, односно удио који након расподјеле из става 3. овог члана припада Универзитету, искористиће се за подмирење трошкова поступка правне заштите и привредног искоришћавања проналазача, као и за унапређење рада Центра, те подстицање истраживачког рада и културе иноваторства.

ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 20.

Центар води евиденцију о интелектуалним добрима која су била предмет Пријаве, на одговарајућим обрасцима. Саставни дио евиденције представљају:

- 1) Пријава (Образац 3),
- 2) Изјаве (Образац 1),
- 3) Опис проналаска (Образац 4),
- 4) Уговор,
- 5) Извјештај Канцеларије,
- 6) Одлука Управног одбора Универзитета у Бањој Луци,
- 7) Пријава (Захтјев за признање) код Института за интелектуалну својину БиХ или неке међународне агенције,
- 8) Копија пуномоћи (ако се пријава жига подноси посредством посредника) и
- 9) друга релевантна документација.

Наведена евиденција се чува трајно.

Члан 21.

Саставни дио овог Правилника су:

- 1) Анекс 1 – Рјечник
- 2) Анекс 2 – Уговор
- 3) Образац 1 – Изјава
- 4) Образац 2 – Детаљи о сарадницима
- 5) Образац 3 – Пријава
- 6) Образац 4 – Извјештај о проналасу (опис проналаска)
- 7) Образац 5 – Извјештај Центра

Члан 22.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о поступку правне заштите интелектуалне својине Универзитета у Бањој Луци од 24.12.2015. године и Правилник о измјенама и допунама Правилника о поступку правне заштите интелектуалне својине Универзитета у Бањој Луци, број: 02/04-3.2793-5/19 од 31.10.2019. године.

Члан 23.

Овај Правилник ступа на снагу осам дана од дана објављивања на веб страници Универзитета у Бањој Луци.

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР**

Број: 02/04-3.668-1/23
Дана, 30.03.2023. године

Проф. др Радослав Гајанин, с.р.